

Statenbrief

Datum

14 juli 2020

Zaaknummer

2020-007489

Inlichtingen

Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad

1 van 4

Onderwerp

Starten open overleg gemeentelijke indeling Barneveld en Scherpenzeel.

Portefeuillehouder

Jan Markink

Ambitie en thema

Ambitie 1 Samen voor Gelderland

Thema:

Sterk bestuur en toezicht

Doel van deze brief

Gedeputeerde Staten verzoeken Provinciale Staten om:
de inhoud van deze brief voor kennisgeving aan te nemen (informatieplicht)

1 Inhoud voorstel (beoogd resultaat/doel)

We informeren uw Staten over ons besluit d.d. 14 juli 2020 om een ‘open overleg’ te starten met de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld, om een herindeling tussen beide gemeenten te onderzoeken.

2 Aanleiding

Op 9 juli jongstleden heeft de gemeenteraad van Scherpenzeel ingestemd met de Kadernota 2021-2024. In deze Kadernota schetst de gemeente Scherpenzeel haar plannen voor een duurzame en bestuurskrachtige gemeente.

Ons college heeft op 2 juni 2020 – op verzoek van het college van B&W van Scherpenzeel – al een voorlopig standpunt ingenomen over deze Kadernota. Wij constateren dat uitvoering van deze Kadernota geen reëel zicht biedt op structurele oplossing van de evidente bestuurskrachtproblemen van de gemeente Scherpenzeel. U bent over dit voorlopig standpunt eerder geïnformeerd (PS2020-374). Dit standpunt is verder onderbouwd in de notitie “een sterk dorp en een sterke gemeente”.

Bij onze definitieve standpuntbepaling naar aanleiding van de besluitvorming in de gemeenteraad van Scherpenzeel zijn de volgende afwegingen voorts nog van belang geweest:

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

- De gemeenteraad van Barneveld heeft op 17 juni jl. gedebatteerd over betrokkenheid bij een mogelijke artikel 8 Arhi-procedure en heeft in meerderheid aangegeven constructief te staan voor het voeren van overleg mocht het tot een dergelijke procedure komen;
- Het college van B&W van Scherpenzeel heeft bij brief van 23 juni verzocht om heroverweging van het voorlopig standpunt, mede op basis van een nadere externe rapportage over het financieel perspectief van de gemeente. Bij brief van 3 juli hebben wij een inhoudelijke reactie gezonden op deze brief van het College van B&W.
- Het College van Scherpenzeel heeft op 10 juli jl. hierop gereageerd per brief. Deze brief is als bijlage toegevoegd aan deze Statenbrief. In de open overleg fase zullen we verschillende opties voor het versterken van bestuurskracht van Scherpenzeel in beeld brengen. Als het aan de provincie ligt, sturen de Colleges van Scherpenzeel, Barneveld en de provincie dit gezamenlijk aan.
- Er is een peiling geweest onder de inwoners van Scherpenzeel over zelfstandigheid of herindeling met Barneveld. Betrokkenheid van de bevolking is van groot belang. Daarbij hechten we veel waarde aan een goede vergelijking tussen de scenario's voor herindeling en zelfstandigheid. Omdat Scherpenzeel het scenario voor herindeling niet heeft uitgewerkt, zullen we dat de komende periode gaan doen. Het is onze inzet om dit in gezamenlijkheid met de gemeenten te doen.
- Er is een gesprek geweest met de Minister van BZK over ons voorlopig standpunt en ons voornemen een open overleg te starten. De Minister heeft ons college op 10 juli een brief gestuurd, met enkele aandachtspunten voor het vervolg van dit proces na de besluitvorming door ons college.

Met inachtneming van het bovenstaande zijn er geen nieuwe feiten of omstandigheden aan de orde, die tot aanpassing van ons eerder ingenomen standpunt hebben geleid.

3 Bestaand beleid c.q. kader

De provincie heeft een verantwoordelijkheid voor het openbaar bestuur. De afgelopen jaren zijn veel nieuwe taken op gemeenten afgekomen en liggen nieuwe uitdagingen in het verschiet. Als een gevolg hiervan wordt een groot beroep gedaan op de bestuurs- en realisatiekracht van Gelderse overheden.

In de Statennotitie 'Sterk Bestuur voor de opgaven van morgen' (PS2018-217) hebben we aangegeven maatwerkgericht te willen werken aan de versterking van bestuurskracht van gemeenten, regio's en provincie. Niet omdat sterk bestuur een doel op zich is, maar omdat het een middel is om als overheid de maatschappij zo optimaal mogelijk te bedienen.

Gemeenten zijn primair zelf verantwoordelijk voor het versterken van hun eigen bestuurskracht. De provincie stimuleert initiatieven van onderop, maar pakt de regie als een geschikte oplossing vanuit gemeenten uitblijft.

Datum

14 juli 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

3 van 4

De maatwerkaanpak voor de versterking van de kwaliteit van het openbaar bestuur is recent verder uitgewerkt in de Statenbrief 'Vitaal openbaar bestuur' (PS2020-244).

De wet Algemene regels herindeling (wet Arhi) regelt de procedure voor herindeling van gemeenten. De provincie kan het initiatief nemen voor een herindelingsprocedure (artikel 8, wet Arhi). Het beleidskader gemeentelijke herindeling geeft de criteria van de minister weer, waaraan zij herindelingsadviezen toetst. U bent hierover nader geïnformeerd tijdens de beeldvormende sessie op 20 mei.

4 Argumenten/afwegingen/risico's

Wij vinden het van belang dat er een duurzame oplossing wordt gerealiseerd voor de bestuurskrachtproblematiek van Scherpenzeel. De aanpak vanuit de gemeente biedt geen structurele oplossing voor deze problemen. Nu is het moment om andere en betere opties in beeld te gaan brengen.

Ons college neemt daarom het besluit om een zogeheten 'open overleg', conform de wet Algemene regels herindeling, te starten. Uit de in het voorjaar van 2020 uitgevoerde verkenning is naar voren gekomen dat de gemeente Barneveld voor Scherpenzeel de gerede partij is om een strategisch partnerschap aan te gaan. Wij willen daarom samen met de gemeenten Scherpenzeel en Barneveld, inwoners en bestuurlijke partners dit partnerschap grondig onderzoeken, waarbij een herindeling tussen beide gemeenten per 1-1-2023 naar de kennis van nu de na te streven invulling daarvan is. We willen deze optie op een reële en evenwichtige manier afzetten tegen het scenario zelfstandigheid.

Indien in het te voeren overleg ook wordt bevestigd dat herindeling de beste optie is, zal dit leiden tot de opstelling van een Herindelingsontwerp voor beide gemeenten per de aangegeven datum. Dit Herindelingsontwerp dient dan uiterlijk 1 februari 2021 door ons te worden vastgesteld. In juni 2021 vindt dan in uw Staten de formele besluitvorming plaats over een herindelingsadvies. Wij willen uw Staten gedurende het gehele proces op passende wijze meenemen.

Gegeven de krappe tijdsplanning is een startnotitie opgesteld voor de invulling en vormgeving van de open overlegfase, zodat vanaf het moment van de besluitvorming in ons college over de start van artikel 8 Wet Arhi de uitvoering kan starten. Deze startnotitie is als bijlage toegevoegd aan deze Statenbrief. Uitgangspunt bij de invulling van de open overlegfase is dat zoveel mogelijk gewerkt wordt in coproductie met de beide gemeenten, en dat de provincie vanuit haar regierol bewaakt en stimuleert dat tijdig tot resultaten in het benodigde tijdschema wordt gekomen.

5 Financiële consequenties

Niet van toepassing.

6 Proces en evaluatie

We hebben de colleges van Scherpenzeel en Barneveld mondeling toelichting gegeven op ons besluit tot het starten van het ‘open overleg’. Voorts hebben we deze colleges ook een brief gestuurd, met de startnotitie.

Er is een brief aan de omliggende gemeenten van Scherpenzeel en Barneveld gestuurd waarin wij informeren over de stappen die we nu zetten en hun rol in het te voeren open overleg. Ook de omliggende gemeenten en de provincie Utrecht worden door ons per brief op de hoogte gesteld. De minister van Binnenlandse Zaken ontvangt een brief met nadere uitleg over ons genomen besluit en we geven aan haar gedurende het proces te informeren.

Voor de start van het ‘open overleg’ worden de colleges van Barneveld en Scherpenzeel uitgenodigd voor een bestuurlijke startbijeenkomst, met vertegenwoordigers van ons college.

Gedurende het hele proces zullen we u op een passende wijze meenemen.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends - Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst - secretaris

Bijlagen:

- GS Besluit
- Startnotitie open overlegfase "Versterking door verbinding"
- Brief dd. 3 juli aan College B&W Scherpenzeel
- Brief van de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 10 juli
- Brief van het College B&W Scherpenzeel dd. 10 juli
- Brief aan Scherpenzeel
- Brief aan Barneveld
- Brief aan omliggende gemeenten
- Brief aan provincie Utrecht
- Brief aan minister Binnenlandse Zaken